

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Økonomiske præmisser og rammer for omlægningen af uddannelses- og institutionslandskabet

Den kommende omlægning af uddannelses- og institutionslandskabet på ungdoms- og voksenuddannelsesområdet skal skabe gode rammer for etableringen og implementeringen af epx og understøtte et fortsat bredt geografisk udbud af ungdoms- og voksenuddannelser på økonomisk robuste uddannelsesinstitutioner. Der er i de politiske aftaler afsat en større midlertidig økonomisk ramme til at understøtte institutionerne i omlægningen. Dette notat beskriver først den overordnede økonomiske præmis for omlægningen og dernæst de overordnede økonomiske rammer for selve omlægningsprocessen.

Økonomisk bæredygtighed som en overordnet præmis for omlægningen

Det er en politisk ambition, at der skal være bred geografisk uddannelsesdækning, herunder at stx og epk så vidt muligt skal have samme brede geografiske tilgængelighed som stx har i dag. Det er samtidigt hensigten, at omlægningen af uddannelses- og institutionslandskabet skal resultere i et økonomisk bæredygtigt institutionslandskab. Det er således et fokus i omlægningsprocessen, at der etableres institutioner, som kan forventes fremadrettet at være i stand til at opretholde deres respektive uddannelsesudbud med en høj faglig kvalitet uden særlig statslig økonomisk støtte.

Vurderinger af institutioners økonomiske sårbarhed bør tage udgangspunkt i *Notat om bæredygtighed i forbindelse med omlægningen af uddannelses- og institutionslandskabet*. Hertil bør drøftelserne ske med afsæt i de tilsendte prognosticerede årselevstal for 2035, da disse tager højde for en række faktorer, herunder demografisk udvikling, etablering af epk, ændrede adgangskrav til de treårige gymnasiale uddannelser mv.

Overordnede økonomiske rammer for omlægningsprocessen

Det fremgår af *Aftale om en ny erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse* fra februar 2025, at der er afsat ca. 3,2 mia. kr. samlet i perioden 2028-2031 til bygningstilpasninger forbundet med etablering af epk-udbud og ca. 1,6 mia. kr. samlet i perioden 2027-2034 til engangsinvesteringer til understøttelse af omlægningen af uddannelses- og institutionslandskabet. Den samlede ramme til omlægningen, inkl. bygningstilpasninger, er således ca. 4,8 mia. kr. i perioden 2027-2034, jf. tabel 1.

Tabel 1**Økonomisk ramme til omlægning af uddannelses- og institutionslandskabet**

Mio. kr. (2025-pl)	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Omlægning af uddannelses- og institutionslandskabet inkl. bygningstilpasninger	40	270	2.130	1.680	550	80	10	10

Anm.: Beløb over 5 mio. kr. er afrundet til nærmeste 10 mio. kr.

Kilde: *Aftale om en ny erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse* af 18. februar 2025.

Nedenfor beskrives nærmere nogle af de formål, som rammerne vil blive udmøntet til, og som institutionerne derfor kan forvente økonomisk støtte til fra Børne- og Undervisningsministeriet. De kan overordnet inddeles i følgende kategorier:

- *Fusions- og spaltningstilskud samt institutionsudviklingstilskud ifm. omlægningen*
- *Tilskud til bygningstilpasninger ifm. etablering af epx-udbud*
- *Særtilskud til understøttelse af små institutioner eller afdelinger med udbud af stx og/eller epx i nogle mindre byområder mhp. opretholdelse af bred geografisk dækning af stx og epx*
- *Implementering og etablering af det nye uddannelses- og institutionslandskab*

Fusions- og spaltningstilskud samt institutionsudviklingstilskud ifm. omlægningen

Der forventes med omlægningen af institutionslandskabet at ske en relativt stor og midlertidig stigning i antallet af fusioner og spaltninger i 2028. Institutioner, som indgår i en fusion eller spaltning, modtager i dag et tilskud, som bl.a. dækker nogle af udgifterne til revisorer, IT-tilpasninger, personaletilpasninger mv. Der er derfor som en del af den samlede ramme til omlægningen, jf. tabel 1, afsat midler til at understøtte fusioner og spaltninger. I omlægningsperioden vil tilskud til fusioner og spaltninger blive udmøntet efter en mere *standardiseret* praksis end tilfældet er i dag. Forventeligt vil størstedelen af fusions-/og spaltningstilskuddene blive udmøntet i 2028, hvor det nye uddannelses- og institutionslandskab forventes fastlagt. Den konkrete administration og udmåling af fusions- og spaltningstilskud vil blive meldt ud til sektoren på et senere tidspunkt.

Ud over et fusionstilskud er der i reformøkonomien også afsat finansiering til, at der ifm. en fusion kan være behov for at udmønte et supplerende institutionsudviklingstilskud til at finansiere eventuelle særlige institutionsspecifikke forhold relateret til opstart og omstilling af den fusionerede institution.

Tilskud til bygningstilpasninger ifm. etablering af epx-udbud

Det er helt centralt for en succesfuld etablering af epx, at der på de udbydende institutioner er de rette fysiske faciliteter og rammer, som understøtter den særlige undervisningsform og didaktik, som epx-uddannelsen kommer til at rumme. På epx-institutioner vil der således forventeligt være behov for både almindelige klasselokaler samt en række forskellige faglokaler såsom simulationsrum, værksteder, laboratorier mv.

Der er i reformøkonomien afsat midler til tilskud til bygningstilpasninger. Der er endnu ikke truffet beslutning om, hvordan tilskud til bygningstilpasninger vil blive konkret udmøntet ifm. omlægningsprocessen, men det forventes, at der i udmøntningsmodellen vil blive taget højde for forskelligheder på tværs af epx-institutionernes vilkår. Midlerne til bygningstilpasninger forventes udmøntet til institutionerne i 2029-2031. Det forventes dog, at der vil blive givet tilsagn om midlernes udmøntning på et tidligere tidspunkt, således at institutionerne kan begynde at planlægge eventuelle bygningstilpasninger. Institutionerne vil kunne spare midlerne op med henblik på anvendelse i senere år, såfremt de ikke kan anvendes samme år, som de er

indtægtsført. Hensigten er dog anvendelse til brug for implementering af den nye uddannelse.

Særtilskud til understøttelse af små institutioner eller afdelinger med udbud af stx og/eller epk i nogle mindre byområder mhp. opretholdelse af bred geografisk dækning af stx og epk

Endeligt er der afsat en begrænset, varig ramme på i omegnen af 50 mio. kr. til understøttelse af små uddannelsesinstitutioner eller afdelinger med udbud af stx og/eller epk i nogle mindre byområder, hvor elevgrundlaget vurderes at blive så småt, at det udfordrer muligheden for udbud af epk og stx på et økonomisk bæredygtigt grundlag. Der er endnu ikke truffet beslutning om den konkrete udmøntningsmodel. Det er væsentligt at pointere, at institutionslandskabet som den klare hovedregel – efter omlægningen – skal kunne opretholdes uden ekstraordinære særtilskud. Den begrænsede, varige ramme er alene tiltænkt til understøttelse af udbud med helt særlige lokale forhold og omstændigheder, hvor hensynet til forsyningsforpligtelsen og opretholdelse af den geografiske dækning af ungdomsuddannelser i tyndt befolkede egne kræver særlig understøttelse.

Implementering og etablering af det nye uddannelses- og institutionslandskab

Endeligt skal rammen også dække ministeriets arbejde med understøttelse og implementering af omlægningen og etableringen af epk, herunder udvikling af it-systemer mv.